

Jeg troer, at denne hyppige Anvendelse af Ed vil kunne virke fuldkommen demoraliserende paa Gemytterne. Men jeg troer tillige, at det er en Fornærmelse imod det store christne Samfund at troe, at det kommer an paa den Person, af hvem Edsaffæggen tages i Ed, og ikke skulde komme an paa den Betydning, der ligger i selve Eden, og at troe, at en Christen godt, uden at det spækker Edens Betydning, kan tage f. Ex. en Muhamedaner i Ed, men ikke troe, at en Jøde kan tage Ed af en Christen, saaledes at den sidste holder den. De Christne fornærme de Christne ved at troe, at der for dem skulde være en særegen Form, men derimod ikke for anderledes Troende. Men jeg værges mig imod, at det nogenstunde skulde kunne indbrømmes, at Eden for Domsstolene er Andet end en civil Handling. Vilde de Herrer være religiøse, saa lad Biskoppen tage de Christne i Ed, lad Jødepræsten tage Jøder i Ed og forstrib en Muhamedaner eller Chineseer til Muhamedanere og Chineseere. Seer, det kan jeg forstaae; men at en Christen godt kunde tage anderledes Troende i Ed, og saa at det Omvendte ikke kan stee, og at det skulde være stødende, det kan jeg ikke forstaae. — Det gjør mig ondt, at jeg nu i mine Udtalelser er bleven mere varm end tidligere; men jeg skal ikke negte det, efter min Overbeviisning bærer den ærede Justitsminister Skylden. Justitsministeren kom ind paa et Gebeet, hvor han selv sagde, at han ikke var hjemme, men da vilde jeg rigtignok ønske, at den ærede Minister havde holdt sig derfra. Han vidste ikke — sagde han — hvad den retroende Mosait troede om Christus, om han ikke ansaa ham for en Bedrager, som om dette skulde have Indflydelse paa, om Mosaiter kunne tage Christne i Ed. Men jeg troer, at i den Henseende kan Mosaiternes Religion ikke sige Noget, da Moses neppe kunde sige, hvorledes Jøderne skulde betragte Kristus, der kom 2000 Aar senere. Jeg troer, at enhver retroende Mosait maa her være lige med enhver retroende Christen med Hensyn til at kunne affordre

Ed, saasandt som det er selve Edens Betydning, det kommer an paa, og det ikke er det, af hvem Eden affordres. Naar det i Foranledningstalen foreholdes den Sværgende, at „han skal forstribre, at han har udsagt Sandhed, den rene og fulde Sandhed, saa at han Intet har forklaret, som han ikke vidste, og Intet har fordulgt af, hvad han vidste“, og naar det senere hedder, at „han staaer for den alvidende Guds Nafn, som seer i det Skjulte og betaler aabenbare, som lod Forbandelse udgaae, at den skal komme til Tyvens Huus, og til dens Huus, som sværger falskeligen ved hans Navn“; er dette da ikke Noget, ligesaavel en jødisk Dømmer kan foreholde en Christen, som en christelig Dømmer kan foreholde en Jøde? Og skulde en jødisk Dømmer ikke kunne sige til en Christen: Din Religion fordrer af Dig, at Du skal troe, at Du finder Din Frelse igjennem Jesus, men denne Frelse forspilder Du, hvis Du sværger falskeligen. Det, mine Herrer, maa en Jøde, en Muhamedaner, kort sagt, enhver anderledes Troende, det maa, med andre Ord, enhver sanddru, agtværdig Mand kunne sige til en Christen, der skal tages i Ed. Det er, jeg gjentager det, ikke det, Vægten ligger paa, hvem det er, der affordrer Eden, men det er Edens Hellighed og Betydning, den Betydning, der ligger i den for den Sværgende. Jeg har ikke villet undgaae at imødegaae den ærede Ministers Udtalelser, saadelsom dem, der ere falske i samme Retning. Jeg troer, at det er et forkeert Spor at følge, at bringe det Slags Sager her paa Dmstole; men naar de dog ere komne paa Bane, saa troer jeg, at man er berettiget til at sige ligeoversfor den ærede Minister, ligesom overfor enhver Anden, at Udsagn om, hvad der er enkelte Personers Mening, hvad man i Befolkningen troer om den og den Ting, hvad der derom er Befolkningens Anskuelse, eller hvad der ikke er det, det er Noget, som man kun kan lægge Vægt paa, forsaavidt det giver sig tilkjende gjennem store Demonstrationer. Vil man tillægge saadanne Udsagn en anden og større Vægt, udsætter man